

73,8% linna kortereist saavad vee pumpkaevudest, 15,6% — arteesia-kaevudest ja 4,7% — lihtkaevudest. 67,3% linna kortereist saavad vett omal krundil asetsevast kaevust, 12,7% peavad tooma seda uulil, 6,9% — naaberkrundil ja 8,1% — mujal asetsevaist kaevudest.

Keskküttega on varustatud õige vähesed majad.

KORTERITE VARUSTUS PELDIKUTEGA.

Nii tervishoiuliselt puhtuse mõttes kui ka kombeliselt on tähtis, et iga korter oleks varustatud omaette peldikuga. Ühtlasi peaks ta asetsema võimalikult korteri läheduses ja olema soe. Tartu kortereist jätavad nii ühes kui teises suhtes õige paljud soovida.

Kõige soovitatavam peldiku tüüp — veega uhetav — leidis ainult 1,5% kortereist; 0,5% kortereist asetses see korteris ja 1,0% — koridoris. Veega uhetavate peldikute väike % on muidugi tingitud linna veevärgi kauaaegsest puudumisest, mis selle sisseseadmisel kindlasti paraneb.

Vaadeldes kortereid nende peldikute asukoha järgi selgub, nagu näha tab. 9, et enam kui 49% kortereist asetseb see väljaspool maja. Korteris leidub peldikuid ainult 11,8% kortereist. Säärseis on väikekorterite hulgas (kuni 2 tuba) sääraseid vaid 2,8%, kuna suuremate hulgas (3 ja rohkem tuba) leidub sääraseid 43,9%. Samas majas on peldik 38,7% kortereist. Säärseid on väikekorterite hulgas 37,7% ja suuremate korterite hulgas 42,4%. 47,9% kortereist asetseb peldik hoovis. Säärseid väikekortereid on 57,7% ja suuremaid kortereid 13,1%. Teises majas asetseb peldik 0,9% kortereist. Väikekorterite hulgas on sääraseid 1,0% ja suuremate hulgas 0,3%. 31 korteril (0,2%) asetseb peldik teisel krundil. Peldik on märkimata või puudub 81 korteril (0,5%).

Korterivalve nõudmised on vastavalt olukorrale õige tagasihoidlikud. Dresdenis nõutakse iga 3 perekonna või 10 eraldi isiku tarvis peldik; Düsseldorfis nõutakse iga maja tarvis vähemalt 1 kõigi majaelanikele vabalt tarvitatav peldik; Charlottenburgis nõutakse iga 2 leibkonna tarvis, kuid mitte üle 12 isiku, 1 peldik. Teistes linnades iga korteri või perekonna tarvis 1 peldik.¹⁾

ÕHUVARUSTUS JA ELAMISTIHDUS LEIBKONNA-KORTEREIS.

Korterite õhk muutub inimeste sees-elamise läbi nii keemiliselt kui ka füüsikaliselt. Hingamise läbi tarvitatakse hapnik ja eritatakse süsihappe (CO₂) ja veeaur. Pääleselle erituvad veel soojus ja nahapinnalt mitmesugused lõhnavad gaasid: rasvahapped, indool, skatool jt. Neile lisanduvad veel aarud ja gaasid, mis tekivad keetmisel, ja igasugusest mustusest, mis inimeste elamisel nende ümbruses paratamatult tekib

¹⁾ A. Rath. Weyl's Handbuch d. Hygiene Bd. IV. lk. 69.